

VISSZAMARADÓ TÜNETEK NEHEZÍTIK A KORONAVÍRUS-FERTŐZÉSEN ÁTESETT PÁCIENSEK EGY RÉSZÉNEK MINDENNAPJAIT

Sokan a kigyógyulás után sem „lélegeznek fel”

A koronavíruson átesett páciensek egy része hetekkel, sőt hónapokkal a megbetegedés után is tapasztalja magán a Covid-tüneteket. A lapunk által megkérdezett orvosok, akiknek egy része maga is átesett a megbetegedésen, a légzőszervi, emésztőrendszeri tüneteket sorolja a leggyakoribb elhúzódó szimptomák közé, de idegrendszeri tünetekről is beszámoltak.

» SZÉCHELY ISTVÁN

Általában a betegség lefolyásának súlyosságától függ az utólagos tünetek gyakorisága, illetve a tünetek súlyossága is – mondta érdeklődésünkre Demeter Ferenc csíkszeredai háziorvos, aki maga is a fertőzés súlyosabb formáján esett át, és még most, négy hónap elteltével is tapasztalja magán a tüneteket. Tapasztalatai alapján a betegségen átesetteknél leggyakrabban gyengeségérzés, émelygés, étvágytalanság, fejfájás, köhögés a leggyakoribb visszamaradó tünet, ezek összefüggően, de különállóan is jelentkezhetnek. „A betegek nem mindig fordulnak ezekkel az enyhébbnek mondható tünetekkel orvoshoz, mert megbeszéltük, amikor kijöttek a kórházból, vagy betegszabadságot írtunk, beállítottuk az utókezelést, hogy lesznek ilyen tünetek, és ha súlyosbodnak, akkor jelentkezzenek” – fogalmazott a szakember.

Ezek a tünetek összefüggenek a súlyosabb tüdőgyulladással, ami a fertőzés következtében kialakulhat, de a máj erős megterhelésével is, amit a betegség, illetve a kezeléshez használt gyógyszerek okoznak – magyarázta az orvos, aki az említett tünetek mindegyikét tapasztalta magán. A környezetéből kapott információk, a betegek családtagjai, ismerősök, kollégák beszámolóit alapján úgy véli, az elhúzódó Covid a fertőzésen átesetteknek húsz százalékát is érintheti. Utókezelésre ritkább esetben van szükség, inkább pszichoterápiára szorulnak ezek a páciensek. Demeter Ferenc szerint lényegében megnyugtatóra van szükségük az orvos részéről, illetve utólagos vizsgálatot is el szoktak végezni, hogy kizárják a tüdőgyulladás, májelváltozások jelenlétét. Akiknél a betegség enyhe lefolyású volt, általában elmúlnak a tünetek is egy hónapon belül, de akiknél súlyosabb volt a lefolyása, még hónapok múlva is visszatérhetnek különböző tünetek, és nincs még elegendő orvosi tapasztalat arról, hogy ezek mikor múlhatnak el. Részben ez az, ami megkeseríti a korábbi betegek életét, de a lélektani terhelés mellett konkrét nehézségeket is okozhat az ismételt jelentkező fáradékonyság a mindennapokban, hiszen a pácienseknek vissza kell térniük dolgozni, ugyanis ezekre a tünetekre már nem kaphatnak betegszabadságot – hívta fel a figyelmet a háziorvos.

A beteg is tehet a tünetmentesség eléréséért

Idegrendszeri panaszok is jelentkezhetnek az elhúzódó Covid során. „Van, aki hónapok után is csak az alapízeket érzi, az átmeneteket nem, és vannak furcsa szagérzések. Olyan szagokat éreznek órákig vagy akár napokig, amelyek nem léteznek” – magyarázta az orvos. Megjegyezte, ő is megtapasztalta mindezt: amikor a betegségből kilábalva kezdett visszatérni a szaglása, olyan szagot érzékelt gyakran, amit legutóbb iskoláskorában érzett, és ez az elmúlt hónapokban számtalanszor megismétlődött, ugyanakkor napokig eltartott. A tünetmentesség elérése érdekében az orvosok, de maguk a betegek is tehetnek – mutatott rá a szakember, kiemelve a máj regenerálódását serkentő táplálékok, táplálékkiegészítők, vitaminok, aminosavak,

a szakorvossal, családorvossal. Bizonyos felülvizsgálatokra elküldik ezeket a betegeket. Rámutatott, a májfunkciós, vesefunkciós, gyulladás mutató értékek, a vérkép megváltozhat, és ezeket figyelemmel kell követni akkor is, amikor a betegre azt mondják, hogy meggyógyult, és már nem fertőz. Bizonyos dolgok csak idővel tudnak normalizálódni, vagy esetleg – olyanok esetében, akiknek súlyos tüdőgyulladása volt – visszamaradhat valami. „Nagy tapasztalatunk még nincsen, csak ez a pár hónapos, nem lehet tudni, hogy hosszú távon még mi jelentkezhet, de amit tudunk uralni, amin tudunk segíteni, azt legalább oldjuk meg” – fogalmazott a páciensek állapotának az utánkövetési fontosságáról a háziorvos, kitérve arra, hogy vannak olyanok is, akik az elhúzódó Covid miatt utólag is kezelésre szorulnak.

» Akiknél a betegség enyhe lefolyású volt, általában elmúlnak a tünetek is egy hónapon belül, de akiknél súlyosabb volt a lefolyása, még hónapok múlva is visszatérhetnek különböző tünetek, és nincs még elegendő orvosi tapasztalat arról, hogy ezek mikor szűnnek meg.



Nagy lelki terhet jelent a bizonytalanság az elhúzódó tüneteket tapasztaló betegek számára

ásványok, pihenés, a friss levegővel való tartózkodás és a páciens állapotában megengedett testmozgás – kezdetben könnyű, majd hosszabb séták – fontosságát. Utólagos, rendszerintú tanulmányok szükségékhöz, hogy stratégiát lehessen kidolgozni a koronavíruson átesett páciensek esetleges utókezelésére – vélte az orvos.

Sokfélék lehetnek az elhúzódó tünetek

Abból kiindulva, hogy a Covid-betegek tünetei nagyon sokfélék, a betegség utáni elhúzódó szimptomák is rendkívül változatosak lehetnek. Sok az emésztőrendszeri tüneteket mutató beteg, de a légúti, légzőrendszerhez köthető panaszok száma a leggyakoribb – mondta el megkeresésünkre Csáki Mária székelyudvarhelyi háziorvos, aki szintén átesett a megbetegedésen. Kifejtette, akinek visszamarad bármilyen panasa, tartania kell a kapcsolatot

A hónapokig visszamaradó tünetek esetében közrejátszanak a társbetegségek is. A háziorvos tapasztalata szerint a légzési panaszok, fáradékonyság, gyengeség, szédülés akkor is jelentkezhet elhúzódó tünetként, ha a betegség lefolyása főként emésztőrendszeri tüneteket okozott, nemcsak akkor, ha légzőszervi tünetekkel járt a fertőzés. Becslése szerint a fertőzésen átesett, általa kezelt páciensek 10–15 százalékának vannak visszamaradó tünetei. „Lehet, hogy már normalizálódott minden laboreredményük, de még mindig fáradékonyságot éreznek” – jelezte Csáki Mária. Ritkábban, de előfordul a koncentrációs képesség csökkenése, figyelemzavar, továbbá az is, hogy a páciens szaglása nem tér vissza teljesen. Utóbbival kapcsolatban tudni kell, bármilyen erős felső légúti vírus esetén romolhat a beteg szaglása, és megtörténik, hogy később sem lesz már tökéletes. A háziorvos reméli, lesz elég koronavírus elleni

» A kapacitásproblémákon kívül kollaborációs gondok is akadályozzák az utánkövetést, a tünetekkel rendelkező páciensek ugyan legtöbb esetben elfogadják a kezelést, de általánosságban még mindig gyakran előfordul, hogy megnehezíti az orvosi segítségnyújtást a páciens járványtagadása.

oltóanyag, és az emberek felfogják, milyen fontos, hogy beoltassák magukat.

Kapacitásproblémák akadályozzák az utánkövetést

A Hargita Megyei Orvosi Kollégium elnöke, Biró László háziorvos szerint jó volna, ha a hazai egészségügyi rendszernek lenne megfelelő kapacitása a betegek állapotának utánkövetésére. „Szinte mindegyik többtünetes betegnél vannak hasonló panaszok. Tehát számos tünet sokáig fennáll, akár hónapok múlva is panaszoknak bizonyos tünetekre, és sajnos lesznek betegek, akiknél megmaradnak bizonyos szövődmények egy masszív tüdőgyulladás után” – fogalmazott az orvos. Hozzátette, az általa kezelt, koronavírus megbetegedésen átesett páciensek körében a fáradékonyság, kimerültség, légzési problémák, étvágytalanság, szaglász és ízlelés elhúzódó elvesztése, illetve a csökkent fizikai terhelhetőség a leggyakoribb visszamaradó tünet. Olyan betegek is vannak, akik augusztusban esett át a betegség egy súlyosabb, tüdőgyulladással járó formáján, de még most is vannak légzési problémái, ebből kifolyólag pedig fáradékonyságra, étvágytalanságra panaszolódik.

„Biztos, hogy érdekes dolgokat eredményezne, ha lenne egy platform, ahol ezeket a tüneteket összesíteni tudnánk, vagy a betegek állapotát jobban és nagyobb arányban tudnánk követni. És kérdés az is, hogy ez majd hosszú távon még mit vetít előre. Egy ilyen fertőzés után úgynevezett megváltozott immunválaszunk van, amiről nem tudjuk, hogy esetleg más típusú fertőzés vagy betegség esetén hogyan reagál” – magyarázta a háziorvos. Hozzátette, ezek mind olyan kérdések, amelyekkel foglalkozni kell a jövőben. Pillanatnyilag úgy látja – legalábbis országos szinten –, kapacitásban nem tart még ott az egészségügyi rendszer, hogy az utólagos tünetekkel, szövődményekkel is foglalkozni tudjon. Amikor nagyjából helyrejött a beteg, nem tünetmentes még teljesen, de jól van, és negatívak a teszteredményei, úgymond kiesik a figyelem középpontjából, tehát megszűnik a szoros utánkövetés. „Ez a mi feladatunk lenne, a családorvosoké, de nagyon sok esetben hozzánk nem jön vissza a beteg, vagy ha visszajön, akkor nem ehhez a betegséghöz köthető problémák miatt, viszont érdekes lenne megvizsgálni, hogy nincs-e összefüggés a kettő között” – fogalmazott az orvos. Kitért arra is, hogy a kapacitásproblémákon kívül az együttműködés terén felmerülő gondok is akadályozzák az utánkövetést: a tünetekkel rendelkező páciensek ugyan legtöbb esetben elfogadják a kezelést, de általánosságban még mindig gyakran előfordul, hogy megnehezíti az orvosi segítségnyújtást az, hogy a páciens járványtagadó.